

4/21

0102E1317

Candidate's Seat No : _____

MA Sem.-I Examination

401

Ind. Knowledge System

February-2025

Time : 2-30 Hours]

[Max. Marks : 70

બધા પ્રશ્નો સમાન ગુણ ધરાવે છે.

પ્રશ્ન 1- ધર્મ અને ધર્મ વચ્ચે સમાનતા અને અસમાનતા પર નિબંધ લખો. 14 ગુણ

અથવા

ધર્મ કર્તવ્યના ખ્યાલની કેવી રીતે નજીક છે? તેનું વર્ણન કરો.

પ્રશ્ન 2- વાર્તાનો (Narrative) તમારો અર્થ શું છે અને તેની પાછળનો હેતુ શું છે? 14 ગુણ

અથવા

ભારતીય જ્ઞાન પરંપરાના મુખ્ય લક્ષણો શું છે? જે તેને ભવ્ય બનાવે છે.

પ્રશ્ન 3- ઋત, ધર્મ અને સત્ય એક બીજા સાથે કેવી રીતે સંબંધિત છે? તેનું વર્ણન કરો. 14 ગુણ

અથવા

રાષ્ટ્ર રાજ્યના આધુનિક ખ્યાલનું વર્ણન કરો.

પ્રશ્ન 4- ભારતીય પરંપરામાં રાષ્ટ્રનું શું મહત્વ છે અને તે રાષ્ટ્રની પશ્ચિમી વિભાવનાથી કેવી રીતે અલગ છે? 14 ગુણ

અથવા

યજ્ઞ એટલે શું? એક વિહંગાવલોકન પ્રદાન કરો.

પ્રશ્ન 5- કૃપા કરીને આ બાર પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ આપો. દરેક પ્રશ્નમાં બે ગુણ હોય છે.

14 ગુણ

(P.T.O)

E/317-2

(i) "વેદાંગ" શબ્દનો અર્થ "વેદોનું અંગ" થાય છે.

(a) સાચું (b) ખોટું

(ii) કલ્પ ધાર્મિક વિધિઓ અને વિધિઓ સાથે વ્યવહાર કરે છે.

(a) સાચું (b) ખોટું

(iii) નિરુક્ત વ્યુત્પત્તિશાસ્ત્ર અને શબ્દોના અર્થઘટનને સમર્પિત છે.

(a) સાચું (b) ખોટું

(iv) વેદાંગ વેદ પછી લખાયા હતા.

(a) સાચું (b) ખોટું

(v) શિક્ષા મુખ્યત્વે વ્યાકરણ અને વાક્યરચના સાથે સંબંધિત છે.

(a) સાચું (b) ખોટું

(vi) વેદાંગોને ઉપનિષદનો ભાગ ગણવામાં આવે છે.

(a) સાચું (b) ખોટું

(vii) જ્યોતિષાનો અભ્યાસ વૈદિક વિધિઓ માટે અપ્રસ્તુત છે.

(a) સાચું (b) ખોટું

(viii) વ્યાકરણ જ્યોતિષવિદ્યા અને ખગોળશાસ્ત્રીય ગણતરીઓ પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરે છે.

(a) સાચું (b) ખોટું

(ix) વૈદિક ગ્રંથો બે મુખ્ય ભાગોમાં વહેંચાયેલા છે: મંત્ર અને બ્રાહ્મણ.

(a) સાચું (b) ખોટું

(x) મહાભારતને વૈદિક સાહિત્યનો ભાગ ગણવામાં આવે છે.

(a) સાચું (b) ખોટું

(xi) આજે એક જ ઉપનિષદ અસ્તિત્વમાં છે.

(a) સાચું (b) ખોટું

(xii) કર્મ એ એક ખ્યાલ છે જે હિંદુ ફિલસૂફીમાં વ્યક્તિની ક્રિયાઓના નૈતિક કારણ અને અસરને દર્શાવે છે.

(a) સાચું (b) ખોટું

E1317-3

Grand Narrative of Bharat

M.A. in IKS Sem-1 Paper code- 101

..... Day.....202.

Time: 2.30 hours

Total Marks -70

All Questions carry equal marks

Question 1- Write an essay on similarity and dissimilarity between Dharma & Religion.

Or

14 Marks

How Dharma is closer to the concept of duty? Describe it.

Question 2- What do you mean by narrative and what is the purpose behind it?

Or

14 Marks

What are salient features of Indian knowledge tradition? which make it Grand.

Question 3- How Rita, Dharma and Satya are related to one another? Describe it.

Or

14 Marks

Describe the modern concept of Nation state.

Question 4- What is the significance of Rashtra in Indian tradition, and how does it differ from the Western concept of a nation?

Or

14 Marks

What is Yagya? Provide an overview.

Question 5- Please answer any seven questions out of these twelve questions. Each question carries two marks.

14 Marks

(i) The term "Vedanga" means "limb of the Vedas."
(a) True (b) False

(ii) Kalpa deals with rituals and ceremonies.
(a) True (b) False

(P.T.O)

E1317-31

(iii) Nirukta is dedicated to etymology and the interpretation of words.

(a) True (b) False

(iv) The Vedangas were written after the Vedas.

(a) True (b) False

(v) Shiksha is primarily concerned with grammar and syntax.

(a) True (b) False

(vi) Vedangas are considered part of the Upanishads.

(a) True (b) False

(vii) The study of Jyotisha is irrelevant to Vedic rituals.

(a) True (b) False

(viii) Vyakarana focuses on astrology and astronomical calculations.

(a) True (b) False

(ix) The Vedic texts are divided into two main parts: Mantra and Brahmana.

(a) True (b) False

(x) The Mahabharata is considered part of the Vedic literature.

(a) True (b) False

(xi) There is only one Upanishad in existence today.

(a) True (b) False

(xii) Karma is a concept that refers to the moral cause and effect of a person's actions in Hindu philosophy.

(a) True (b) False
